■ آیت‌الله عاملی: راه ما راه دموکراسی است اما دموکراسی‌ای که قید خورده، جمهوری اسلامی. دموکراسی در فضای اسلامی یعنی مردم بازیچه دست تبلیغات رسانه‌ای که پشت پرده آن کانون‌های قدرت و ثروت هستند نباشند، جمهور، حریت داشته باشند و بتوانند انتخابات را به فرآیند چرخش نخبگانی تبدیل کنند نه چرخش جناحی و تعویض باندهای قدرت و ثروت

گفت‌وگوی «وطن امروز» با چهره‌های حوزوی و دانشگاهی درباره انتخابات، انتخاب مطلوب و مشارکت مردم

لیلة‌القدر نظام اسلامی

به تعبیر رهبر حکیم انقلاب هر ملتی لحظه‌ها و وقایع سرنوشت‌سازی دارد که شبیه به لیله‌القدر، سرنوشت آن ملت را برای چندین سال رقم می‌زند. قطعا انتخابات، از مصادیق مهم این وقایع سرنوشت‌ساز است. سیزدهمین دوره انتخابات ریاست‌جمهوری در آستانه رقم خوردن است و حضور حداکثری مردم در پای صندوق‌های رأی و انتخاب یک کاندیدا به عنوان رئیس دولت آینده از مهم‌ترین وقایعی است که در روز جمعه رقم خواهد خورد. در این بین انتخاب اصلح، رکن اساسی و تضمین‌کننده آینده روشن برای کشور است. به همین منظور و برای به دست آوردن معیارهای انتخاب اصلح به گفت‌وگو با چند تن از چهره‌های فکری و دینی نشستیم تا راهنمایی‌های‌شان چراغ راهی باشد برای انتخاب اصلح و آینده بهتر.

با انقلاب آرمانی باید دموکراسی آرمانی شود

آیت‌الله سیدحسن عاملی
نماینده ولی فقیه در استان اردبیل

از نظر من «حریت» و «آزادگی»، مهم‌ترین خصوصیتی است که باید در یک رئیس‌جمهور آرمانی وجود داشته باشد. کشور در مسیر آینده خود به چالش‌هایی برخواهد خورد که علاج آنها و گذار از آنها تنها از شخصی که حریت و آزادگی داشته باشد، برخواهد آمد؛ شخصی که به تعبیر امام صادق(ع) که فرمودند من رحیم‌ترین فرد به شما هستم، رحیم‌ترین و دلسوزترین فرد نسبت به مردم باشد. کسی می‌تواند دلسوزترین برای مردم باشد که حرترین و آزاده‌ترین باشد.

مصداق این حریت در حکمرانی، وجود مقدس امیرالمومنین(ع) است. امیرالمومنین نمی‌خواستند حکومت کنند، بلکه می‌خواستند تصویر یک حکومت آرمانی را ترسیم کنند، که این کار را به بهترین شکل ممکن انجام دادند. عمر بن عبدالعزیز در وصف حکمرانی امیرالمومنین(ع) گفته است: «گذشتگان را فراموش کرد و آیندگان را به دردسر انداخت»، یعنی با ظاهر شدن حکومت امیرالمومنین در صحنه تاریخ، باشکوه‌ترین حکمرانی‌ها هم به فراموشی سپرده شدند و آنقدر تراز این حکومت بالا بود که همه آیندگان به دردسر افتادند چون با حکومت امیرالمومنین مقایسه می‌شدند و نمی‌توانستند خودشان را به این تراز برسانند.

حکومت امیرالمومنین یک حکومت آرمانی بود و انقلاب ما هم یک انقلاب آرمانی بود. ما انقلاب نکردیم برای قناعت به پایین‌ترین سطوح، ما انقلاب کردیم برای رسیدن به بالاترین سطح عدالت و آزادی و کرامت انسانی و این محقق نمی‌شود جز با انتخاب فردی که حریت و آزادگی داشته باشد و در بند هیچ باندی نباشد، تنها خود را متعهد به خدمت و دلسوزی برای مردم بداند و بس. کسی که سراغ ریاست برود، هوی و هوس است، اگر ریاست هم سراغش بیاید و نپذیرد هوی و هوس است. ما نیازمند کسی هستیم که انگیزه ورود او به عرصه رقابت‌های ریاست‌جمهوری، تشنگی قدرت نباشد، شیفتگی خدمت باشد.

یقین بدانید اگر مسیر فعلی کشور ادامه پیدا کند، بزودی به بن‌بست‌های جدی خواهیم خورد. یادم است آقای روحانی در دوره اول ریاست‌جمهوری‌اش به اردبیل آمده بود، به ایشان گفتم اگر جای شما باشم نخستین کاری که انجام می‌دهم، طراحی «نظام صیانت» است، یعنی چنان فضای گردش‌های مالی در بدنه قوه مجریه شفاف باشد که مثل دستگاه لرزه‌نگار، کوچک‌ترین ارتعاشات مالی به‌سرعت روی مانیتوری که در معرض دید عموم مردم است خود را نشان بدهد. متاسفانه به این توصیه دلسوزانه عمل نشد و بعد از مدتی خبرهای متعددی از شکل‌گیری اختلاس‌ها در درون بدنه اجرایی کشور را نظاره‌گر شدیم.

ما در حوزه اجرا با بحران ناکارآمدی مواجهیم که علاج نکردن آن فاجعه به بار خواهد آورد. مثلا صندوق بازنشستگی اگر وضعیتش به همین شکل ادامه یابد دیگر توان پرداخت حقوق و مطالبات بازنشستگان را از دست خواهد داد و این یک فاجعه بزرگ را رقم خواهد زد.

متاسفانه امروز در کشور به صاحبان ثروت‌های کلان یارانه گاز و برق داده می‌شود در حالی که این به دور از عقلانیت است. امروز با گاز مصرفی یک محله بالانشین تبریز می‌توانید گرمایش کل شهر تبریز را تامین کنید. آیا سوبسید گاز دادن به این طبقه اعیانی عقلانی است؟ این در حالی است که مثلا در کشور روسیه که از لحاظ مصرف گاز جزو پرمصرف‌ترین کشورهاست، مسؤولان این کشور یک موتورخانه مرکزی تأسیس کرده‌اند و آب داغ را مستقیم به خانه‌ها می‌فرستند، به این ترتیب گاز به صورت بهینه و عادلانه مصرف می‌شود. چند تاجر چینی در بندرعباس به من گفتند ما لوله گاز را به کارخانه می‌بریم و شما به خانه آوردید! با این حجم مصرف انرژی فردا روز دیگر نمی‌توانیم نفت و گاز صادر کنیم.

شما اگر فرآیندهای مصرف سوخت، انرژی و منابع در کشور را یک بررسی اجمالی کنید، متوجه می‌شوید که چه حجم زیادی از این سرمایه عظیم هدر می‌رود. ما میلیاردها تومان پول صرف تصفیه آب می‌کنیم، بعد بخش زیادی از این آب تصفیه‌شده در خانه‌ها صرف شست‌وشو می‌شود و وارد شبکه فاضلاب می‌شود. با هزینه بالا آب را تصفیه کنید و بعد این آب تصفیه‌شده وارد شبکه فاضلاب کشور بشود، این چه توجیهی دارد؟

مجلس چندی قبل قانون مالیات را تصویب کرد اما دولت فعلی قانون را اجرایی نکرد، در صورتی که مالیات بر سرمایه برای تعدیل ثروت در کشور بسیار ضروری است. این حجم از ناکارآمدی و بی‌توجهی به چالش‌ها و گره‌های اصلی، اگر ادامه پیدا کند کشور را به بن‌بست خواهد کشاند.

بحث فرهنگ هم از آن بحث‌هایی است که آنچنان که باید و شاید به آن پرداخته نشده است. ما بیش از هر زمان دیگری نیازمند احیای احساس هویت جمعی هستیم. اینکه همه صنوف و صفوف کشور، همه سلیقه‌ها و ذایقه‌های کشور، خود را در یک هویت جمعی ببینند، فکر نکنند کشور متعلق به یک طیف یا متعلق به یک سلیقه است، احساس هویت جمعی، سرنوشت جمعی مشترک و یکپارچگی هویت کنند. این نیازمند کار فرهنگی درست و صحیح مبتنی بر شناخت صحیح است. شما بدون ایجاد این احساس مشترک بین آحاد ملت، نمی‌توانید اقتصاد کشور را درست کنید. فرهنگ ریل و اقتصاد قطار است. شما بدون داشتن آموزش‌وپرورشی که یک جوان خلاق و کارآفرین تربیت کند نمی‌توانید اقتصادی بر محور رونق تولید بسازید. روحیه تولیدکننده باید از درون آموزش‌وپرورش به نسل جوان تزریق شود. هر کشور صنعتی ابتدا یک انقلاب فرهنگی کرده و روی این زیرساخت، بنای صنعتی و تولیدی خود را ساخته است. این مباحثی است که من ندیدم به صورت جدی مورد بحث و مداقه قرار بگیرد.

یک سری مشکلات هم هست که جنبه ساختاری دارد و همه اندیشمندان و دلسوزان و متفکران باید برای رفع آنها چاره‌اندیشی کنند. یک بار در محضر رهبر معظم انقلاب عرض کردم دموکراسی ما قدرت بالا آوردن نخبگان را ندارد نه در مجلس و نه در ریاست‌جمهوری. باید دموکراسی را طوری طراحی کرد که در آن گردش نخبگان انجام شود نه اینکه مبتلا به دموکراسی غربی شویم که تنها به پشتوانه باندهای قدرت و ثروت بشود در فضای عمومی جامعه مطرح شد و رای آورد.

انقلاب ما، انقلاب آرمانی بود، دموکراسی ما هم باید دموکراسی آرمانی باشد، یعنی فرآیند شناخته شدن، مطرح شدن و جابه‌جا شدن افراد، همگی بر اساس عدالت و حقانیت باشد، بر اساس فرصت‌های برابر مبتنی بر شایسته‌سالاری باشد، نه بر اساس وابستگی‌های جناحی و باندی. مرحوم دکتر علی شریعتی اعتقادی به دموکراسی غربی نداشت و می‌گفت در غرب بر اساس بازی‌های رسانه‌ای و تبلیغاتی، حریت فکری را از مردم می‌گیرند و مردم در یک چارچوب ذهنی از پیش تعیین‌شده رای می‌دهند. ما نباید گرفتار این آفت شویم، راه ما راه دموکراسی است اما دموکراسی‌ای که قید خورده، جمهوری اسلامی. دموکراسی در فضای اسلامی یعنی مردم بازیچه دست تبلیغات رسانه‌ای که پشت پرده آن کانون‌های قدرت و ثروت هستند نباشند، جمهور، حریت داشته باشند و بتوانند انتخابات را به فرآیند چرخش نخبگانی تبدیل کنند نه چرخش جناحی و تعویض باندهای قدرت و ثروت.

مشارکت بالا، هزینه‌های کشور را کاهش می‌دهد

حجت‌الاسلام علیرضا پناهیان
کارشناس علوم دینی

در انتخابات ریاست‌جمهوری، اصل مشارکت در کنار اصل انتخاب اصلح تضمین‌کننده آینده بهتر برای کشور است. روی سخن من با کسانی است که قصد مشارکت در انتخابات را ندارند، اگرچه تماما این افراد به خاطر نارضایتی از وضعیت معیشتی تصمیم به عدم مشارکت گرفته‌اند ولی باید بدانند که تبعات مشارکت پایین در نهایت دوباره به خود مردم باز خواهد گشت. این مشارکت بالا است که می‌تواند وضع موجود را تغییر داده و نگاه‌های آسیب‌زایی که وضع معیشت را به چالش‌های کنونی مبتلا کرده بر هم بزند. مشارکت بالا، تامین‌کننده امنیت و قدرت کشور و برهم زننده مناسباتی است که علیه مردم و پیشرفت حقیقی کشور شکل گرفته است.

هرگاه از سمت کشور، پالس ضعف به دشمن داده شد، دشمن با ساده‌انگاری خود این پالس را بیش از چیزی که بود، معنا کرد و برنامه‌های مخرب خود علیه کیان ملت و امنیت مردم را مضاعف کرد. این سطحی‌نگری دشمن است که قادر به درک درست نیروهای عمیق و ریشه‌دار قدرت جمهوری اسلامی ایران نیست و با چند نشانه، سیاست‌های غلط خود را تشدید می‌کند اما به هر حال ما هم وظیفه داریم طوری عمل کنیم که دشمن در دام این توهم نیفتد تا آسیب آن بیش از پیش گریبانگیر جامعه ما نشود. دشمن هرگاه احساس کرد رخنه‌ای در یکپارچگی مردم و حاکمیت ایجاد شد، حملات ایذایی خود، تحریم‌ها و ترورها را تشدید کرد و هرجا این یکپارچگی و وحدت را عینا مشاهده کرد و دژ مستحکم قدرت و همدلی ملت و حاکمیت را دید، مجبور به عقب‌نشینی شد. بالاخره انتخابات در کشور ما یکی از پایه‌های مهم برای تقویت امنیت کشور است. اگر مشارکت در این انتخابات ضعیف باشد اگرچه کسانی که می‌خواهند شرکت نکنند تماما می‌گویند که به خاطر نارضایتی از وضع معیشت است اما دشمنان ما می‌گویند که ما موفق شدیم مردم را دچار یک نارضایتی کنیم و حمایت‌شان از نظام کاهش یافته است، بنابراین زمان صدمه زدن به ایران است. وقتی دشمنان می‌خواهند به کشور صدمه بزنند، بزرگ و کوچک نمی‌شناسند و این طور نیستند که برخی را بزنند و برخی را نگاه دارند. شما می‌بینید که با کشوری مثل سوریه چه کردند که دیگر معلوم نیست میلیون‌ها کشته و مجروح و آواره و این همه زیرساخت‌های نابود شده، به این زودی‌ها امکان جبران آنها باشد. دشمنان ما با ما بدتر برخورد خواهند کرد تا با جایی مثل سوریه.

البته ایران، ما کشوری نیست که مرعوب دشمن باشد و به قدر کافی برای مقابله با تهدیدات آنها، نیرو و امکانات هست، اساسا عمق قدرت جمهوری اسلامی برای دشمن پیش‌بینی‌ناپذیر است اما مساله اینجاست که ما نباید هزینه‌های مواجهه کشور با دشمن را بالا ببریم، وقتی می‌توانیم با یک مشارکت بالا چندین برابر یک مانور نظامی برای خودمان امنیت و قدرت ایجاد کنیم، قطعا معقول‌تر است که از این راه تکلیف خود را نسبت به مرز و بوم ملی و عقیدتی خود ایفا کنیم.

مردم حامی مستضعفان را انتخاب کنند

حجت‌الاسلام علی بهجت
فرزند مرجع فقید آیت‌الله‌العظمی بهجت(ره)

به نظر من رئیس‌جمهور آینده باید کسی باشد که در اجرای عدالت اجتماعی و گسترش عدالت اجتماعی در بخش‌های مختلف؛ بویژه در بخش‌های اقتصادی و فرهنگی توانا باشد. متاسفانه عدالت اجتماعی و عدالت اقتصادی در طول سال‌های گذشته بزرگ‌ترین چالش در مسیر پیشرفت انقلاب اسلامی بوده است. متاسفانه در اجرای قوانین، به جنبه تاثیرات آن در حوزه عدالت به عنوان یک پیوست جدی و مهم توجه نشده است، همین باعث شده که اجرای برخی از قوانین آثار نامطلوبی به بار بیاورد یا حدنصاب قابل قبول بودن را کسب نکرده باشد. مساله دیگری که به نظر می‌رسد باید به آن توجه داشت این است که رئیس‌جمهور باید در سطح اجتماعی، حالتی از آرامش روانی را برای مردم به ارمغان بیاورد. مراد از آرامش این نیست که مثلا فقط وضعیت درآمدی مردم بالا باشد بلکه منظور این است که در فضای اقتصادی ثبات حاکم باشد. امروز قیمتی و فردا قیمت دیگری نداشته باشد، مردم از این شرایط و وضعیت که اضطرابی در زندگی‌شان حاصل شود و استقرار و آرامشی در فضای زندگی‌شان حاکم نباشد، در رنج هستند و باید رئیس‌جمهور آینده بتواند ثباتی را در وضعیت زندگی مردم و مسائل مختلف مرتبط با حوزه رفتار اجتماعی، فرهنگی و اقتصادی و حتی رفتار سیاسی ایجاد کند.

توصیه من این است مردم کسی را به عنوان رئیس‌جمهور انتخاب کنند که کانون توجهش محرومان و مستضعفان باشد. نگاه دوراندیش، جامع و همه‌جانبه‌نگر داشته باشد. رئیس‌جمهور تنها با این ویژگی‌ها می‌تواند به مردم آرامش و سکون بدهد. امیدواریم مردم با جدیت پای صندوق‌های رأی حاضر شوند و این حضور را جزو تکلیف ملی، شرعی، دینی و انقلابی خود تلقی کنند و با وجود نگرانی‌هایی که در بخش‌های مختلف دارند، برای حل نگرانی‌های خود صندوق رای را راه برون‌رفت از مشکلات مختلف خود قلمداد کنند.

رئیس‌جمهور منتخب اعتماد مردم را بازگرداند

حجت‌الاسلام مسعود عالی
کارشناس علوم دینی

به نظر من همه ۵ کاندیدای جبهه انقلاب در مناظرات و تبلیغات ریاست‌جمهوری بخوبی ظاهر شدند. آنها گفتمان امام و رهبر معظم انقلاب را بدون هیچ تعارف و خجالت کشیدنی مطرح کردند. شعارهایی را دادند و گفتمانی را تبلیغ کردند که چندین سال است فضای قوه مجریه با آنها بیگانه شده است اما به هرحال برای انتخاب اصلح از میان صالحین باید به ویژگی‌ها و خصوصیت‌هایی دقت کرد. اگرچه در حال حاضر خیلی موضوع برنامه داشتن مورد تاکید قرار می‌گیرد و البته حرف درستی هم هست، رئیس‌جمهور آینده باید یک تیم متخصص و یک برنامه مدون و تخصصی داشته باشد اما به نظرم مهم‌تر از برنامه، کارنامه است؛ کارنامه‌ای که بشود مبتنی بر آن توانایی مدیریتی کاندیدا را برای بر عهده گرفتن مدیریت کلان کشور ارزیابی کرد و مورد سنجش قرار داد. جایگاه ریاست‌جمهوری، جایگاه آزمون و خطا نیست، باید به کسی رای داد که سابقه مدیریتی کلان داشته و در آن منصب‌ها هم درخشیده باشد. ساده زیستی، پاکدستی، جهادی بودن، باور داشتن به گفتمان انقلاب و نهراسیدن از سردست گرفتن حرف‌های انقلاب، از دیگر ویژگی‌هایی است که رئیس‌جمهور مطلوب باید حائز آنها باشد. رئیس‌جمهور آینده کار دشواری در پیش دارد، باید بتواند لطمه‌ها و ضربه‌هایی را که در طول ۸ سال گذشته به اعتماد مردم وارد شده جبران کند. قطعا اگر این اتفاق بیفتد، حداکثر حمایت اجتماعی نیز به عنوان یک پشتوانه قوی برای رئیس‌جمهور حاصل خواهد شد که این به خودی خود توان و قدرت جمهوری اسلامی را نیز در سطح جهانی ارتقا خواهد داد. به نظرم نکته مهم دیگری که در انتخاب رئیس‌جمهور باید مدنظر داشت، قدرت اجماع‌سازی و میزان مقبولیت اجتماعی او است. رئیس‌جمهور باید ویژگی‌های لازم برای اجماع‌سازی حداکثری را داشته باشد. رئیس‌جمهور اگر توان بسیج حداکثری نیروهای انسانی کشور را نداشته باشد، نمی‌تواند سیاست‌ها و برنامه‌های خود را جلو ببرد. این هم از نکات مهمی است که باید به آن توجه داشت.

باید راه رسیدن به قله تمدن‌سازی باز شود

حجت‌الاسلام دکتر عبدالحسین خسروپناه
استاد حوزه و دانشگاه

مردم عزیز ایران همیشه با مردم‌داری و ولایت‌مداری و اعتقاد به رشد و پیشرفت ایران، این سرزمین پر از نعمت را از توطئه دشمنان در تاریخ ایران‌زمین نجات داده‌اند. ایرانیان که همیشه در تاریخ خود موحد بودند، نشان دادند که توحید با سیاست پیوند وثیقی دارد. اکنون زمان آن رسیده است که مردم عزیز با حضور حداکثری خود، فردی را انتخاب کنند که در میدان سیاست با روحیه توحیدی دست به کنشگری بزند، جز از خدا نهراسد و در برابر غیرخدا مرعوب نشود و دلبسته خدمت به بندگان خدا باشد.

مردم ایران، مردم تمدن‌سازی هستند و تاریخ این مرز و بوم گواه صدق این ادعاست. اکنون فرصت آن رسیده است که مردم با انتخاب فردی که به افق تمدن‌سازی ملت ایران باور دارد، و نمی‌خواهد ایران دنباله‌رو تمدن مدرن غربی باشد، راه را به سوی رسیدن به این قله بگشایند.

مشارکت مردم و انتخاب یک رئیس‌جمهور معتقد به جوان انقلابی، دارای مدیریت جهادی، انگیزه توحیدی، خدمتگزار به مردم، عدالت‌گرا، مبارز علیه فساد، هنرمند در فن مدیریت و اصلاح‌گر ساختارها، جهشی خواهد بود در پیشرفت ایران اسلامی و رسیدن به قله‌های تمدن‌سازی. امروز دشمنان میهن اسلامی در کمین هستند تا با کمترین فرصتی انتقام شکست‌های خود از انقلاب اسلامی را بگیرند. اگرچه هیچ وقت قادر به عملی کردن این نیت پلید خود نخواهند بود، ولی بر ما است که راه هرگونه ایذا و تشدید فشار بر کشور عزیزمان را مسدود کنیم. برای تحقق این هدف، مشارکت بالا و اقبال حداکثری به صندوق رای یکی از بهترین راه‌ها خواهد بود. البته مشارکت تنها، ضامن سلامت و بقای کشور نخواهد بود، بلکه این مشارکت باید با انتخاب اصلح همراه باشد. به همین دلیل است که وظیفه هر رأی‌دهنده‌ای، افزایش بصیرت و آگاهی سیاسی خود است تا اشتباهات گذشته تکرار نشود. اساسا بسیاری از مشکلاتی که ما در دهه‌های گذشته داشته‌ایم، به خاطر بی‌توجهی به معیارها و ملاک‌های علمی انتخاب روسای‌جمهور بوده است. متاسفانه در دوره‌هایی فضای هیجانی و احساسی بر فضای عقلانی و علمی غلبه کرد. امروز بر همه ما فرض است که بدون در نظر گرفتن مسائل احساسی و جناحی و حزبی، تنها بر اساس شایسته‌سالاری و معیارهای دینی و تخصصی، دست به انتخاب فردی بزنیم تا بتواند وضع بغرنج امروز در حوزه اقتصاد و معیشت را دگرگون کند. اساسا تنها راه ما و بهترین و موثرترین راه ما برای تغییر وضع موجود و برگرداندن امید و خوش‌بینی و شادکامی به جامعه، همین حضور حداکثری توأم با بصیرت و آگاهی پای صندوق‌های رای است.

توصیه من به مردم عزیز، مردم دارای عقلانیت و معنویت و عدالت‌خواه و بابصیرت این است که فرد اصلح معتقد به جریان تمدن‌سازی را انتخاب و حمایتش کنند تا ان‌شاءالله از این پیچ تاریخی عبور کنیم.

عدالت ویژگی کانونی رئیس‌جمهور مطلوب است

دکتر مهدی جمشیدی
عضو هیأت علمی پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی

ما امروز نیازمند این هستیم متناظر با شرایط و در تناسب با خلأها و بحران‌ها اظهارنظر و اولویت‌ها را تعیین کنیم. از طرفی تعیین اولویت‌ها دل‌بخواهانه نیست، باید دید درد اصلی جامعه چیست و گره کجاست، آنگاه بر اساس آن گره اساسی اظهارنظر و برنامه‌ریزی کرد. وقتی اولویت جامعه را سنجیدیم به مهم‌ترین ویژگی و خصوصیت رئیس‌جمهور مطلوب پی می‌بریم. به نظرم آنچه نقطه کانونی است و بیشتر از همه خصایص و اوصاف یک رئیس‌جمهور باید در صدر قرار گیرد و مردم باید آن را ملاک و معیار قرار دهند، عبارت است از عدالت و ضدیت با فساد. متاسفانه دولت ما به شکل عجیبی گرفتار اشرافیت، حقوق‌های نجومی، منش شاهانه و ویژه‌خواری شده و اضلاعی از ساختار را هم آلوده کرده است. ریشه‌کن کردن این فساد رسمی و حاکمیتی چه‌بسا موجب شود بسیاری از دشواری‌های معیشتی و اقتصادی هم رفع شود و از طرفی مردم را هم به حاکمیت امیدوار نگه می‌دارد. درد اول مردم فقر است و درد دوم و تلخ‌تر مردم هم تبعیض و فساد است. باید برای این ۲ درد بزرگ چاره‌ای اندیشید. اگر قرار است مردم برخی ویژگی‌ها را اصل و اساس قرار دهند و دیگر ویژگی‌ها را فرع قرار دهند، باید ضدیت با فساد و فسادستیزی را خصوصیت کانونی در نظر بگیرند و کسی که انطباق حداکثری با این ویژگی دارد را انتخاب کنند. فساد ام‌الامراض است، اگر علاج شود درهای خیر و برکت باز می‌شود و گشایش‌های مختلفی رخ می‌دهد، اعتماد سیاسی بازمی‌گردد، امید اجتماعی احیا می‌شود و بسیاری از اموال و دارایی‌های عمومی که به تصرف عده‌ای خاص درآمده به چرخه اقتصاد برمی‌گردد و رونق را رقم می‌زند. همه اینها فواید و برکاتی است که مترتب بر این خصوصیت می‌شود و به نظر مهم‌ترین ویژگی‌ای است که یک رئیس‌جمهور باید داشته باشد.